

www.mevzuattakip.com.tr

2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Mahalli İdareleri İlgilendiren Hükümleri

UYARI: Makale'nin tamamına, sitemize üye girişi yaptıktan sonra ulaşabilirsiniz. Siteye üye değilseniz, lütfen ÜYE OL butonuna tıklayarak üye olunuz. Üyelik esnasında, girilen bilgilerin şüpheli olması halinde, üyeliğiniz silinecektir.

2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Mahalli İdareleri İlgilendiren Hükümleri

Gazi SERT

İçişleri Bakanlığı Kontrolörü

TBMM'nce 25/12/2009 tarihinde kabul edilen 5944 sayılı "2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu" 31 Aralık 2009 tarihli ve 27449 sayılı 1. Mükerrer Resmî Gazetede yayımlanarak 01/01/2010 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

2010 mali yılı için 281.907.405.110 Türk Lirası gider, 231.235.584.000 Türk Lirası gelir ve 50.671.821.110 Türk Lirası borçlanma öngörülmüştür. 2010 Yılı Bütçesinin %19'u personel giderleri, %20'si borçlanma faiz giderleri, %39'u cari transferler, %5'i (yüzde beşi) sermaye giderleri ve %2'si (yüzde ikisi) sermaye transferlerinden, kalanı da mal ve hizmet alımları, sosyal güvenlik prim ödemeleri, borç verme ve yedek ödenekten oluşmaktadır.

Yaklaşık %69'luk bölümü faiz giderleri ile cari transferlere ayrılan 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun mahalli idareleri ilgilendiren hükümleri aşağıda

açıklanmıştır.

Mahalli İdarelere Yapılacak Hazine Yardımları:

Bütçe Kanununun 13 üncü maddesinde, mahalli idarelere yapılacak Hazine yardımlarına yer verilmiş olup, madde de;

Maliye Bakanlığı bütçesinin;

a) (12.01.31.00-06.1.0.07-1-05.2) tertibinde yer alan ödeneğin; 28/01/2005 gün ve 25710 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”un geçici 7 nci maddesi çerçevesinde, il özel idarelerine veya büyükşehir belediyelerine devredilen personelin aylık ve diğer her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemelerini karşılamak üzere 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi çerçevesinde il özel idarelerine veya büyükşehir belediyelerine;

b) (12.01.31.00-06.1.0.08-1-07.1) tertibinde yer alan ödeneğin ise, Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) kapsamında köylerin altyapı ihtiyaçları için il özel idareleri ve/veya köylere hizmet götürme birliklerine,

tahakkuk ettirmek suretiyle kullanılacağı, bu şekilde ilgili idarelere yapılan Hazine yardımlarının haczedilemeyeceği ve üzerine ihtiyati tedbir konulamayacağı;

(b) bendinde yer alan ödeneğin, 2010 Yılı Yatırım Programında belirlenmesini müteakip il bazında dağılımı, kullanılması, izlenmesi ve denetimine ilişkin esas ve usullerin Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanacağı;

Hüküm altına alınmıştır.

Kamu Personeline İlişkin Hükümler:

Bütçe Kanununun 21 inci maddesiyle; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca, 01/01/2010-30/06/2010 döneminde memur maaşlarına uygulanacak aylık katsayısı (0,057314), memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylığı katsayısı (0,76177) ve yan ödeme katsayısı (0,018172) olarak;

399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca çalıştırılan sözleşmeli personelin ücret tavanı; 01/01/2010-30/6/2010 döneminde (3.008) Türk Lirası olarak, belirlenmiş olup;

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2009 yılı Aralık ayına ilişkin olarak açıklanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksinin 2009 yılı Haziran ayı endeksine göre

değişim oranının % 4,5'i aşması halinde, aşan kısmı telafi edecek şekilde söz konusu katsayılar ile ücret tavanının Bakanlar Kurulu tarafından yeniden belirleneceği; hüküm altına alınmıştır.

Kadroların Kullanımına İlişkin Esaslar:

Bütçe Kanununun 22 nci maddesinin son fıkrasında;

01/01/2010 tarihi itibarıyla, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinde belirtilen oranları aşmış olan belediyeler ve bunların kurdukları müessese ve işletmeler ile 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen oranı aşmış olan mahalli idare birliklerinin boş memur ve sürekli işçi kadrolarına yapılacak atamalar hakkında 5393 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanması gerektiği, hüküm altına alınmıştır.

Yani, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin sekizinci fıkrası gereğince, yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu (nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde yüzde kırkını) aşması durumunda cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamayacaktır.

Ancak, 5393 Belediye Kanununun 49 uncu maddesinde bahsi geçen %30 ve %40 oranlarını aşan belediyeler ve bunların kurdukları müessese ve işletmeler ile 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununa tabi mahalli idare birlikleri, 5393 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi gereğince, boş kadro ve pozisyon bulunması ve bütçe imkânlarının yeterli olması kaydıyla 01.01.2005 tarihinde mevcut memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde onunu geçmemek üzere İçişleri Bakanlığından izin almak suretiyle ilave personel istihdam edebileceklerdir.

Ayrıca, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen % 10 oranını aşmış olan köylere hizmet götürme birliklerinin, boş memur ve sürekli işçi kadrolarına yapılacak atamalar hakkında 5393 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Sözleşmeli Personele İlişkin Esaslar

Bütçe Kanununun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında;

Belediyeler, il özel idareleri ve mahalli idare birlikleri ile bunların müessese ve işletmelerinde, 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi çerçevesinde sözleşmeli personel istihdamı mümkün olan hizmetlerde (anılan maddenin dördüncü fıkrasında sayılan unvanların dışında olmak ve o hizmet için ihdas edilmiş kadro bulunmamak kaydıyla kısmi süreli olarak çalıştırılacak sözleşmeli personel hariç) 657 sayılı Kanunun

4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre ayrıca sözleşmeli personel istihdam edilemeyeceği;

Hüküm altına alınmıştır.

Bilineceği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarına göre;

Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilecekler net ücret, söz konusu kadro unvanı için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarının yüzde 25 fazlasını geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla belirlenir. Genel hükümlere göre birinci dereceden kadro ihdas edilemeyen kadro unvanları için ise o kadro unvanından ihdası yapılmış en yüksek kadro derecesinin birinci kademesi esas alınır ve yapılacak ödemenin azami tutarı yukarıda belirtilen usule göre tespit olunur. Bu fıkra hükümlerine göre çalıştırılacak personel için İçişleri Bakanlığı unvanlar itibarıyla sınırlama getirebilir.

Söz konusu maddenin dördüncü Avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde, bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmi zamanlı olarak sözleşme ile personel çalıştırılabilir. Kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak personel sayısı yukarıda belirtilen her unvan için birden fazla olamaz ve bunlarla yapılacak sözleşme süresi takvim yılını aşamaz. Bunlara ödenecek net ücret, aynı unvanlı kadroların birinci derecesinin birinci kademesi için yapılması gereken bütün ödemeler toplamının net tutarının yarısını geçmemek ve çalıştırılacak süre ile orantılı olmak üzere belediye meclisi kararı ile tespit edilir. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli personel olarak çalıştırılanlar için iş sonu tazminatı ödenmez ve işsizlik sigortası primi yatırılmaz. Bunlardan yaptıkları başka işler sebebiyle herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olanlar için sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primi yatırılmaz ve aynı kişi birden fazla belediye veya bağlı kuruluştaki çalıştırılmaz.

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 22 nci maddesinin beşinci fıkrasında; birliklerde, teşkilât ve personel istihdamı konularında bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Belediye Kanunu ile Belediye Kanununa aykırı olmamak kaydıyla birlik tüzüğü

hükümleri uygulanacağı;

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında; il özel idarelerinde sözleşmeli personel ile kısmi zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılması hususunda Belediye Kanununun 49 uncu maddesi hükümlerinin uygulanacağı;

Hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; belediyelerde, mahalli idare birliklerinde ve il özel idarelerinde, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarına göre sözleşmeli personel (tam veya kısmi zamanlı) istihdam edilebilecektir.

Ancak, Bütçe Kanununun yukarıda bahsi geçen hükmü gereğince; belediyeler, il özel idareleri ve mahalli idare birlikleri ile bunların müessese ve işletmelerinde, 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında sayılan unvanların dışında olmak ve o hizmet için ihdas edilmiş kadro bulunmamak kaydıyla kısmi süreli olarak çalıştırılacak sözleşmeli personel hariç olmak üzere, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre ayrıca sözleşmeli personel istihdam edilmeyecektir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre, sözleşmeli personel; kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Bakanlar Kurulunca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde kurumun teklifi ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca vizelenen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir.

Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılacak Tutarlar

Bütçe Kanununun 27 nci maddesinde; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında izlenen alacakların dışında kalan ve muhasebe kayıtlarında bulunan Devlet alacaklarından tutarı 15 Türk Lirasına kadar olanların tahsili için yapılacak takibat giderlerinin asıl alacak tutarından fazla olacağına anlaşılması halinde, bu tutarların muhasebe kayıtlarından çıkarılmasına genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde üst yöneticilerin yetkili olduğu, hüküm altına alınmıştır.

Bu hüküm gereğince, belediyeler, mahalli idare birlikleri ve il özel idarelerinde; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında izlenen alacakların dışında kalan ve muhasebe kayıtlarında bulunan alacaklarından tutarı 15 Türk Lirasına kadar olanların tahsili için yapılacak takibat giderlerinin asıl alacak tutarından fazla olacağına anlaşılması halinde, bu tutarların muhasebe kayıtlarından çıkarılması (terkini) için, belediyelerde belediye başkanı, mahalli idare birliklerinde birlik başkanı

ve il özel idarelerinde valinin onayının alınması gerekir.

Gelir ve Giderlere İlişkin Diğer Hükümler:

Bütçe Kanununun 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca il özel idareleri ve belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmaların, 5302 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında hesaplanan faiz dahil borç limitinin hesaplanmasına dahil edileceği, ancak, il özel idareleri ve belediyelerin Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali işbirliği çerçevesinde desteklenen projelerinin finansmanı için sağlanan borçlanmalar ile hükümetlerarası ikili mali işbirliği protokolleri kapsamındaki projelerinin finansmanı için sağlanan borçlanmaların söz konusu borç stokunun hesabında dikkate alınmayacağı, hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerinin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarının, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamayacağı ve bu miktarın büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanacağı;

Yine aynı maddenin (f) bendinde; belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmaların (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmayacağı ve dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşünün alınacağı;

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; il özel idaresi ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin faiz dahil iç ve dış borç stok tutarının, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamayacağı ve bu miktarın büyükşehir belediyesi bulunan illerin özel idareleri için bir buçuk kat olarak uygulanacağı;

Yine aynı maddenin (f) bendinde; İl özel idarelerinin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmaların (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmayacağı ve dış

kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşünün alınacağı;

Hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümlere göre, belediyeler ve il özel idareleri ile bunların bağlı kuruluşları ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerinin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz ve bu miktar büyükşehirlerde bir buçuk kat olarak uygulanır. Ancak, ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, iç ve dış borç stok tutarı hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşü alınır.

Bütçe Kanununun yukarıda bahsi geçen hükmüne göre ise; il özel idareleri ve belediyelerin 2010 mali yılı içerisinde, ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, 5302 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında hesaplanan faiz dahil borç limitinin hesaplanmasına dahil edilecektir.

Ancak, il özel idareleri ve belediyelerin Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali işbirliği çerçevesinde desteklenen projelerinin finansmanı için sağlanan borçlanmalar ile hükümetlerarası ikili mali işbirliği protokolleri kapsamındaki projelerinin finansmanı için sağlanan borçlanmalar söz konusu borç stokunun hesabında dikkate alınmayacaktır.

Bütçe Kanununun 28 inci maddesinde düzenlenen bir başka husus; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 202 nci maddesi uyarınca çocuk için verilmekte olan aile yardımı ödeneğinde, 15/01/2010 tarihinden itibaren aynı maddede öngörülen sayı sınırlamasının dikkate alınmayacağı hususudur.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 202 nci maddesine göre; ikiden fazla çocuk için aile yardımı ödeneği verilmez.

Bütçe Kanununun 28 inci maddesinde getirilen düzenlemeyle, 15/01/2010 tarihinden itibaren ikiden fazla çocuk içinde aile yardımı ödeneği verilmesi öngörülmüştür.

Bütçe Kanununun 28 inci maddesinde düzenlenen bir başka husus da; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (D) bendine göre yapılacak tazminat ödemesinin 01/01/2010 tarihinden itibaren 750 TL olarak uygulanmasıdır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (D) bendinde; 657 sayılı Kanun kapsamına giren personel ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II)

sayılı cetvelde yer alan personel ve kamu kurumlarında işçi olarak istihdam edilenlerden; emekliliğini isteyen veya emekliye sevk olunanlara, haklarında toptan ödeme hükümleri uygulananlara, emekli iken yeniden hizmete alındıktan sonra cezaen olmamak üzere görevlerine son verilenlere ve terhis olan yedek subaylara ve bunlardan görevde iken ölenlerin kanuni mirasçılarında damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tâbi tutulmaksızın beşyüz milyon lira tutarında tazminat ödeneceği, hüküm altına alınmıştır.

Bütçe Kanununun 28 inci maddesinde getirilen düzenlemeyle, emekli olan memur ve işçilere ödenen 500 TL tazminat, 01/01/2010 tarihinden itibaren 750 TL'ye yükseltilmiştir.

Diğer Hususlar:

Hatırlanacağı üzere, 5828 sayılı 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 29 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasında yapılan düzenlemeyle, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 34 üncü maddesinde yer alan "Elektrik ve havagazı tüketim vergisi" 01/01/2009 tarihinden itibaren Maliye Bakanlığı Vergi Dairelerine yatırılmıştı; 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda bu şekilde bir düzenlemeye yer verilmemiş olup, 01/01/2010 tarihinden itibaren Elektrik ve havagazı tüketim vergisi belediyelere yatırılacaktır.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA